VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2021/1877

z 22. októbra 2021

o rámci opatrení na začleňovanie pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity na roky 2021 – 2027

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 165 ods. 4 a 166 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 ([1]), a najmä na jeho článok 15,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/888 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program Európsky zbor solidarity a zrušujú nariadenia (EÚ) 2018/1475 a (EÚ) č. 375/2014 ([2]), a najmä na jeho článok 16 ods. 2,

keďže:

(1) Európska rada vyjadrila pri viacerých príležitostiach potrebu posilniť a rozšíriť program Erasmus+. Okrem toho sa v rámci konzultácií konaných v súvislosti s hodnotením programu Erasmus+ (2014 – 2020) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 ([3]), ktoré sa uskutočnili v polovici jeho trvania, a v súvislosti s programom, ktorý by uvedený program nahradil ([4]), stanovila potreba kontinuity, pokiaľ ide o rozsah, štruktúru a mechanizmy realizácie programu Erasmus+. Zároveň sa identifikovala potreba viacerých zlepšení: napríklad potreba zabezpečiť, aby bol program Erasmus+ inkluzívnejší, jednoduchší a lepšie zvládnuteľný pre prijímateľov.

(2) V nariadení o programe Erasmus+ a v nariadení o zbore solidarity sa predpokladá, že Komisia vypracuje rámec opatrení na začleňovanie osôb s obmedzenými príležitosťami ([5]). Vzhľadom na podobnosti programov Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity, pokiaľ ide o niektoré oslovené cieľové skupiny (osoby s nedostatkom príležitostí v programe Erasmus+ a mladí ľudia s nedostatkom príležitostí v programe Európsky zbor solidarity), spoločný charakter vykonávacích štruktúr oboch programov a podobnosti v štruktúre financovania, by sa mal vytvoriť spoločný rámec opatrení na začleňovanie.

(3) V rámci opatrení na začlenenie by sa mali zohľadniť intervenčné oblasti pre globálne výzvy stanovené v bode 4 prílohy III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 ([6]), ako aj pracovný plán Európskej únie pre šport na roky 2021 – 2024. Organizácie, ako sú subjekty, ktoré dostávajú granty v rámci programov, zohrávajú kľúčovú rolu pri realizácii začleňovania, najmä pokiaľ ide o organizačný rozvoj, získavanie a budovanie väčšej kapacity na riešenie projektov zameraných na začleňovanie a požiadaviek na prístupnosť, podporu začleňovania v rámci celej organizácie a osvetu a podporu účastníkov pred projektom, počas neho a po ňom.

([1]) Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 1. Ďalej len „nariadenie o programe Erasmus+“.

([2]) Ú. v. EÚ L 202, 8.6.2021, s. 32. Ďalej len „nariadenie o Európskom zbore solidarity“. Programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity sa budú ďalej uvádzať aj spoločne ako „programy“.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013 , ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“ : program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 1).

([5]) V nariadení o programe Erasmus+ sa v článku 2 ods. 25 vymedzujú „osoby s nedostatkom príležitostí“ a v nariadení o Európskom zbore solidarity sa v článku 2 ods. 4 vymedzujú zase „mladí ľudia s nedostatkom príležitostí“, pričom ide do značnej miery o identické vymedzenia. V tomto rozhodnutí sa budú uvádzať aj ako „účastníci s obmedzenými príležitosťami“.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

(4) V niektorých prípadoch je účasť osôb s nedostatkom príležitostí na programe menej pravdepodobná z finančných dôvodov, či už pre ich vlastnú ekonomickú situáciu, alebo pre vyššie náklady na účasť vyplývajúce z ich osobitnej situácie, ako je to často u osôb so zdravotným postihnutím. V takýchto prípadoch by ich účasti pomohla cielená finančná podpora.

(5) Nedostatočná informovanosť o dostupnosti cielených opatrení pre osoby s nedostatkom príležitostí môže viesť k menšej účasti týchto cieľových skupín. Je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na zvýšenie povedomia a informovanosti o existujúcich príležitostiach a prístupe k nim.

(6) Organizácie sa vyzývajú, aby sa zaoberali začleňovaním a rozmanitosťou v súlade so svojimi potrebami a potrebami svojej komunity. Zamestnanci, ktorí sa vo svojich organizáciách venujú konkrétne otázkam začleňovania a rozmanitosti a pracujú s účastníkmi s nedostatkom príležitostí, môžu pri podpore osôb s nedostatkom príležitostí využiť možnosť spolupráce s kolegami z iných organizácií. S cieľom prispieť k budovaniu ich kapacity v tomto smere možno zabezpečiť rôzne formy podpory, ako sú školenia, podujatia zamerané na partnerské učenie a príležitosti na pozorovanie pri práci.

(7) Silný podporný prístup k účastníkom s nedostatkom príležitostí je kľúčom k odstráneniu prekážok ich plnej účasti na programoch.

(8) Začleňovanie a rozmanitosť sú súčasťou kritérií na výber žiadostí o finančné prostriedky a udelenie finančnej podpory. Kvalitné projekty, ktoré sa aktívne zaoberajú začleňovaním a rozmanitosťou a ktoré zahŕňajú účastníkov s nedostatkom príležitostí, môžu byť pri udeľovaní grantov uprednostňované.

(9) Osoby s nedostatkom príležitostí by sa mali oslovovať v príslušnom prostredí, v ktorom žijú, s prístupom prispôsobeným ich osobitným potrebám, pokiaľ ide o informácie a dostupnosť. Dôležitým faktorom úspechu pri poskytovaní informácií nedostatočne zastúpeným skupinám je spolupráca so zainteresovanými stranami, ktoré pracujú s týmito cieľovými skupinami, a zapojenie používateľov na miestnej a regionálnej úrovni.

(10) Osobitné monitorovacie činnosti s použitím súboru špecifických ukazovateľov by mali poskytovať kvalitatívne a kvantitatívne údaje, ktoré by postupne podporovali ešte strategickejšie a cielenejšie využívanie dostupného rozpočtu v rámci programov.

(11) Opatrenia na začleňovanie môžu byť vo vnútroštátnom kontexte už zavedené. Komplementárnosť a synergie s opatreniami zavedenými prostredníctvom tohto rámca môžu prispieť k väčšiemu úspechu pri oslovovaní účastníkov s obmedzenými príležitosťami a k ich účinnejšej podpore.

(12) V tomto rozhodnutí a v následných akčných plánoch začleňovania by sa mali dodržiavať základné práva a zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie ([7]). Mala by sa nimi tiež zabezpečiť plná miera dodržiavania práva na nediskrimináciu a podporovať uplatňovanie článku 21 charty.

(13) Aktéri zapojení do procesu zvyšovania inkluzívnosti a rozmanitosti programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity sú heterogénni a prispievajú k rozvoju nápadov a nových alebo vylepšených mechanizmov a zároveň pôsobia ako kľúčoví multiplikátori úsilia o začlenenie a rozmanitosť,

([7]) Ďalej len „charta“.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet

1. Týmto rozhodnutím sa stanovuje rámec opatrení na začleňovanie pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity na obdobie viacročného finančného rámca 2021 – 2027.

2. Stanovujú sa v ňom ciele rámca, ako aj opatrenia a mechanizmy, ktoré sa majú vykonať.

Článok 2

Ciele rámca opatrení na začleňovanie

1. Všeobecným cieľom rámca opatrení na začleňovanie je uľahčiť osobám s obmedzenými príležitosťami prístup k programom Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a zabezpečiť zavedenie opatrení na odstránenie prekážok, ktoré môžu takémuto prístupu brániť. Opatrenia majú takisto slúžiť ako základ pre ďalšie vykonávacie usmernenia, ako sa uvádza v prílohe. Programy vychádzajú zo zásady prístupnosti pre všetkých, bez ohľadu na prekážky, ktorým by ľudia mohli čeliť, preto je ich cieľom na nikoho nezabudnúť, a prispieť tak k inkluzívnejšej spoločnosti.

2. Rámec opatrení na začleňovanie má štyri konkrétne ciele:

a) zohľadňovať začleňovanie a rozmanitosť ako prierezovú prioritu a hlavnú zásadu;

b) zabezpečiť ponuku inkluzívnych prvkov a mechanizmov v rámci návrhu programov a rozpočtu vyčleneného na programové akcie a zohľadniť zameranie na začleňovanie a rozmanitosť vo všetkých fázach riadenia programov;

c) dohodnúť sa na spoločnom chápaní konceptu osoby s obmedzenými príležitosťami, a podporovať pozitívny prístup k rozmanitosti;

d) podporovať prijímateľské organizácie pri vytváraní kvalitnejších projektov, v ktorých sa zohľadňuje začleňovanie a rozmanitosť, a pri navrhovaní a vykonávaní projektov inkluzívnejším a rozmanitejším spôsobom.

3. V prílohe k tomuto rozhodnutiu sa uvádza neúplný zoznam opatrení, ktoré Komisia prijala a prijme s cieľom usmerniť vykonávanie opatrení na začleňovanie v rámci programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity.

KAPITOLA II

OPATRENIA NA ZAČLEŇOVANIE

Článok 3

Formy vzdelávania

Programy ponúkajú flexibilné a prístupné formy vzdelávania, ktoré umožnia osloviť veľké cieľové skupiny, čím sa zvýši miera zapojenia osôb s obmedzenými príležitosťami do činností v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, mládeže, športu a solidarity.

Článok 4

Podpora účastníkov s nedostatkom príležitostí

Mechanizmy na primeranú prípravu a podporu účastníkov s nedostatkom príležitostí pred ich účasťou na programoch, počas nej a po nej, ako sú prípravné návštevy, jazyková podpora, posilnené mentorstvo a koučing, musia byť dostupné a riadne financované.

Článok 5

Podpora organizácií

Zavedú sa mechanizmy na:

a) podporu organizácií, aby sa začleňovanie stalo realitou, najmä pokiaľ ide o organizačný rozvoj, prístupnosť a interakciu s účastníkmi s obmedzenými príležitosťami pred projektom, počas neho a po ňom. Môžu mať formu podporných činností pre zamestnancov, ktorí sa osobitne zaoberajú začleňovaním a rozmanitosťou v organizáciách, ako sú príležitosti na odbornú prípravu a vytváranie tematických sietí, s cieľom spolupracovať pri podpore osôb s obmedzenými príležitosťami a zabezpečiť inkluzívne výberové konania;

b) podporu organizácií v ich kľúčovej úlohe oslovovať a zvyšovať informovanosť potenciálnych účastníkov s obmedzenými príležitosťami o rôznych príležitostiach a podporných mechanizmoch, ktoré im tieto programy ponúkajú.

Článok 6

Finančná podpora

1. Programy poskytujú účastníkom s nedostatkom príležitostí primeranú úroveň finančnej podpory, čím prispievajú k odstráneniu prekážok, ktoré im bránia zúčastňovať sa na činnostiach v rámci programu za rovnakých podmienok ako ich partneri. To zahŕňa zohľadnenie najvhodnejších mechanizmov na poskytovanie takejto podpory.

2. Programami sa sprístupní vyššia finančná podpora organizáciám pracujúcim s účastníkmi s obmedzenými príležitosťami, čím sa zohľadní dodatočné úsilie vynaložené danými organizáciami na účinné zapojenie týchto cieľových skupín do svojich projektových činností.

Článok 7

Výberové konanie

V procese udeľovania grantov sa môžu uprednostniť kvalitné projekty, ktoré aktívne riešia začleňovanie a zapájanie účastníkov s obmedzenými príležitosťami.

Článok 8

Používateľská ústretovosť programových dokumentov

Programami sa zabezpečí, aby boli žiadosti a referenčné dokumenty používateľsky ústretové, prístupné a dostupné v rôznych jazykoch. Uvedené dokumenty musia mať jasnú štruktúru a používať jednoduchý jazyk v snahe zohľadniť potreby osôb s obmedzenými príležitosťami.

Článok 9

Školenia

V rámci programov sa môžu uvoľniť finančné prostriedky na poskytovanie odbornej prípravy zameranej na začleňovanie osôb s obmedzenými príležitosťami určené okrem iného odborníkom (aj odborníkom z praxe), zamestnancom organizácií a účastníkom. Cieľom týchto školení je vytváranie príležitostí na výmenu najlepších postupov, budovanie kompetencií a na podporu inovatívnych nápadov týkajúcich sa opatrení na začleňovanie.

Článok 10

Podporný prístup

Programy musia poskytovať kvalitatívnu podporu pre opatrenia na začleňovanie prostredníctvom národných agentúr programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a Výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA), ako aj prostredníctvom štruktúr, ako sú centrum SALTO pre začleňovanie a rozmanitosť („Support, Advanced Learning and Training Opportunities" – podpora, možnosti pokročilého vzdelávania a odbornej prípravy).

Článok 11

Komunikačné činnosti

Informácie a zvyšovanie povedomia o príležitostiach, ktoré ponúkajú programy a mechanizmy na podporu začleňovania, bude možno potrebné sprostredkovať a prispôsobiť ich vnútroštátnemu a odvetvovému kontextu pre každú kategóriu účastníkov s nedostatkom príležitostí. Na dosiahnutie tohto cieľa sa vykonávacie organizácie vyzývajú, aby poskytovali vhodné a dostupné informačné materiály, vytvorili rôzne informačné kanály, vymieňali si najlepšie postupy a proaktívne sa zameriavali na organizácie pôsobiace v oblasti začleňovania a rozmanitosti a nadväzovali s nimi kontakty. Tieto úlohy vykonávajú najmä národné agentúry pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity. Na podporu vykonávania týchto úloh sa v národných agentúrach vymenujú úradníci pre začleňovanie a rozmanitosť.

KAPITOLA III

MONITOROVANIE A PODÁVANIE SPRÁV

Článok 12

Monitorovacie činnosti

1. Príslušné údaje zhromažďujú počas trvania programov najmä Komisia a národné agentúry programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a agentúra EACEA, a to prostredníctvom kombinácie zdrojov, ako sú IT nástroje na podporu vykonávania programov alebo prieskumy medzi účastníkmi.

2. Monitorovacie úlohy bude vykonávať Komisia za pomoci národných agentúr programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a agentúry EACEA a prostredníctvom ad hoc analýz, pričom sa dodržia platné pravidlá ochrany údajov a postupy na spracúvanie citlivých osobných údajov.

Článok 13

Akčné plány začleňovania

1. Národné agentúry programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity vypracujú ako neoddeliteľnú súčasť svojich pracovných programov akčné plány začleňovania založené na tomto rámci opatrení na začleňovanie, pričom venujú osobitnú pozornosť konkrétnym výzvam týkajúcim sa prístupu k programom v rámci vnútroštátnych kontextov. Pravidelne musia Komisii podávať správy o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní svojho akčného plánu začleňovania.

2. Komisia pravidelne monitoruje vykonávanie uvedených akčných plánov začleňovania.

3. Komisia v prípade potreby poskytne národným agentúram odporúčania a pripomienky v súvislosti s ich akčnými plánmi začleňovania s cieľom zlepšiť navrhovanie, vykonávanie a sledovanie obsahu týchto akčných plánov.

Článok 14

Predkladanie správ

Komisia pravidelne uverejňuje správy o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní opatrení na začleňovanie, a to najmä prostredníctvom hodnotenia programov v polovici ich trvania a výročných správ.

Článok 15

Komplementárnosť a synergie

1. Pri vykonávaní opatrení na začleňovanie môžu národné agentúry zabezpečiť komplementárnosť s inými existujúcimi vnútroštátnymi opatreniami na začleňovanie, aby sa maximalizoval vplyv tohto úsilia na účastníkov s obmedzenými príležitosťami.

2. Musia sa hľadať synergie s inými fondmi Únie a vnútroštátnymi fondmi, aby sa umožnil väčší vplyv na osoby s obmedzenými príležitosťami a ich intenzívnejšia podpora.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 16

Spoločná tvorba

1. Vykonávanie týchto opatrení na zabezpečenie väčšej inkluzívnosti a rozmanitosti programov sa uskutočňuje v duchu spoločnej tvorby, v neustálom dialógu s príslušnými zainteresovanými stranami, najmä medzinárodnými a vnútroštátnymi organizáciami a sieťami pôsobiacimi v oblasti začleňovania a rozmanitosti, odborníkmi (aj odborníkmi z praxe) a samotnými účastníkmi, národnými agentúrami programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity, agentúrou EACEA, asistenčnými centrami SALTO, výborom Erasmus+ a zástupcami iných inštitúcií Únie.

2. Tento dialóg sa môže uskutočňovať v širokom spektre prostredí, od európskych podujatí až po pracovné skupiny *ad hoc*, cielené konzultácie a príležitosti na odbornú prípravu a nadväzovanie kontaktov – či už fyzicky, online alebo v hybridnom režime.

Článok 17

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 22. októbra 2021

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

PRÍLOHA

Usmernenie k vykonávaniu opatrení na začleňovanie pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity

Komisia môže po konzultácii so zainteresovanými stranami vypracovať ďalšie podrobnosti vykonávania opatrení na začleňovanie stanovených v tomto rozhodnutí, a to vo vykonávacích usmerneniach, ktoré sa majú vypracúvať a aktualizovať počas celej dĺžky trvania programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity na roky 2021 – 2027.

V rámci riadneho programového cyklu sa môžu vypracovať a postupne doladiť tieto usmernenia:

1. **Referenčné dokumenty programu:** Komisia môže zainteresovaným stranám poskytnúť usmernenia týkajúce sa spôsobov vykonávania opatrení zameraných na začleňovanie a rozmanitosť v dokumentoch, ako sú výzva na predkladanie návrhov a sprievodcovia programom, v usmerneniach pre odborníkov hodnotiacich návrhy projektov, ako aj vo formulároch žiadostí a v iných technických dokumentoch, ako je stratégia pre rozmanitosť a začlenenie ([1]).

2. **Činnosti v rámci riadenia národných agentúr programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity:** národné agentúry v rámci svojho pravidelného procesu hodnotenia poskytujú informácie o vplyve svojich národných plánov v oblasti začleňovania a rozmanitosti a o tom, ako prispievajú k celkovým cieľom programov v oblasti začleňovania a rozmanitosti na úrovni Únie.

3. **Komunikačné materiály a strategické usmernenia:** Okrem referenčných dokumentov programu môže Komisia vypracovať ďalšie usmerňovacie dokumenty s užitočnými odporúčaniami, úspešnými príbehmi a osvedčenými postupmi pre národné agentúry programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity a Európsku výkonnú agentúru pre vzdelávanie a kultúru (EACEA), prijímateľské organizácie a potenciálnych účastníkov s obmedzenými príležitosťami, aby kvalitatívne podporila vykonávanie opatrení zameraných na začleňovanie a rozmanitosť, ako aj zvýšila informovanosť o rôznych ponúkaných príležitostiach. Tieto materiály a usmernenia sa vypracujú v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami v danej oblasti.

V prípade potreby Komisia s podporou príslušných implementačných štruktúr zabezpečí široký dosah materiálov uvedených v bode 3 druhého pododseku. Uskutočňuje sa to prostredníctvom osobitných webových sídel, kanálov sociálnych médií a iných foriem komunikácie v duchu zabezpečenia viditeľnosti a informovanosti potenciálnych prijímateľov a účastníkov s obmedzenými príležitosťami, ako aj podpory aktívneho zapojenia týchto potenciálnych prijímateľov a účastníkov s obmedzenými príležitosťami do procesu spoločnej tvorby inkluzívnejších a rozmanitejších programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity.

([1]) https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_sk.